

Sensorveiledning for JUS5580 (master) og JUR1580 (bachelor) vår 2017

Oppgave (felles for master og bachelor):

1. Gi en framstilling og vurdering av kommunelovens regler om møteoffentlighet, herunder

- hvilke folkevalgte organer som er omfattet av reglene om møteoffentlighet
- hva som utgjør et "møte" i folkevalgt organ

2. Hvordan kan kommunens praktisering av reglene om møteoffentlighet overprøves?

Felles for master og bachelor:

Til punkt 1:

Sakbehandlingsregler for folkevalgte organer i kommunene er behandlet i kapittel VIII i Engelsrud mfl. *Kommunalrett*, som er pensum for både master og bachelor.

Oppgaven spør spesifikt etter kommunelovens regler. Innledningsvis vil det være en fordel å knytte denne reguleringen opp mot grl. § 100 femte ledd, men grunnlovsbestemmelsen er bare kort nevnt i pensum, så her kan det ikke kreves mye.

De sentrale elementene i framstillingsdelen er de to hovedprinsippene som nevnes i pensum; møteprinsippet og åpenhetsprinsippet, og reglene i kommuneloven som bygger opp under disse slik det er redegjort for i læreboka. Unntak fra hovedreglene (fjernmøte og skriftlig saksbehandling, adgang til og plikt til å lukke møter) bør også inngå i redegjørelsen. Ved parlamentarisk styreform gjelder en særregel om at kommunerådet selv kan bestemme åpne dører, og en god besvarelse bør ha med denne. I tillegg kommer hva som skal regnes som folkevalgte organer, virkeområdet for saksbehandlingsreglene og kravene til offentliggjøring av møtetidspunkt, sakslister og sakspapirer.

Spørsmålet om hva som utgjør et «møte» vil trolig være mest krevende for kandidatene, og der er det også minst å hente i selve lovteksten. Dette er ganske inngående behandlet i pensum, og det er belyst med flere saker fra Sivilombudsmannen.

Kandidatene bør få fram de viktigste hensynene bak reglene i redegjørelsen. Gode kandidater bør også få fram hvilke hensyn som kan stå mot hverandre (for eksempel «arbeidsro» og mulighet for å enes om gode løsninger underveis kontra innsyn og kontroll). Det må også kunne forventes at kandidaten selv har egne vurderinger av reglene om møteoffentlighet.

Til punkt 2:

Oppgaven krever at kandidatene kjenner til de ulike overprøvingsordningene og ser hva som kan være aktuelt i saker om møteoffentlighet. I pensum er det redegjort for statlig kontroll i kapittel XXIII. Lovlighetskontroll, statlig tilsyn med kommunene, statlig klagebehandling samt fylkesmannens rolle

overfor kommunenes økonomiforvaltning og i den kommunale planleggingen er særlig behandlet. Av disse kontrollformene er det lovlighetskontroll jf. koml. § 59 som er aktuelt i saker om møteoffentlighet, og det må forventes at kandidatene ser dette og redegjør for lovlighetskontroll som kontrollform. Dette er inngående behandlet i pensum. De som knytter redegjørelsen godt opp mot saker om møteoffentlighet bør få uttelling for det.

Uttalelser fra Sivilombudsmannen har også stor betydning på dette området. Det er gjenspeilet i pensum ved at det er vist til flere uttalelser, men Sivilombudsmannen har ikke fått noen egen behandling i læreboka. Kandidater som skriver om adgangen til å bringe saker inn for Sivilombudsmannen bør få pluss for det, men det er ikke et krav at kandidatene redegjør særskilt for denne formen for kontroll med kommunene.

Regelverket om møteoffentlighet står mest sentralt i oppgaven, og hoveddelen bør ligge der, men de som også skriver utfyllende om lovlighetskontroll bør selvsagt ikke få trekk for det.

Ulike krav til master og bachelor:

Kravene til både oversikt og presisjon er strengere på master- enn på bachelornivå.

Pensum er i hovedsak det samme. En god masteroppgave bør imidlertid gå lenger i å vise systemforståelse enn en bacheloroppgave. Dette gjelder særlig under punkt 2. For eksempel bør en god masteroppgave også trekke ut stoff som er behandlet i læreboka kap. XXIV om det kommunale selvstyret, særlig i punktene 11 og 12 om statlig tilsyn og kontroll og tvister mellom stat og kommune.

Kandidater som følger godt med på området vil kunne ta opp spørsmålet om hvem som har «siste ord» om hvordan regelverket skal tolkes og anvendes. Dette er også omtalt i flere av referansene under «støttelitteratur», som er felles for begge nivåene, for eksempel NOU 2016: 4 Ny kommunelov og Nguyen-Duy «Kan tvisteløsningsordninger mellom stat og kommune bidra til å utdype det kommunale selvstyre?». Noen kjenner kanskje også til Prop. 64 L (2016-2017) – Endringer i forvaltningslova, tvistelova m.m. (overprøvingskompetanse m.m.) av 10. mars 2017 der regjeringen blant annet foreslår at kommunene skal kunne reise søksmål mot staten om gyldigheten av et statlig organs avgjørelse som opphever kommunens avgjørelse etter lovlighetskontroll jf. koml. § 59.